

RUCH PRAWNICZY EKONOMICZNY I SOCJOLOGICZNY

ORGAN WYDZIAŁU PRAWNO-EKONOM. UNIwersYTETU
I WYŻSZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ W POZNANIU

POŚWIĘCONY NAUCE I ŻYCIU
PRAWNEMU I GOSPODARCZEMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WYCHODZI W PIERWSZYM MIESIĄCU KAŻD. KWARTAŁU

REDAKTOR NACZELNY
I KIEROWNIK DZIAŁU PRAWNICZEGO
PROF. DR. ANTONI PERETIATKOWICZ

KIEROWNICY DZIAŁÓW
EKONOMICZNEGO: DR. ST. ROSIŃSKI // SOCJOLO-
GICZNEGO: PROF. DR. J. ST. BYSTROŃ, PROF. DR. CZ.
ZNAMIEROWSKI I DR. T. SZCZURKIEWICZ // SĄDOW-
NICTWA: SĘDZIA SĄDU NAJWYŻSZEGO W. MISZEWSKI

ROCZNIK TRZYNASTY
PÓŁROCZE PIERWSZE 1933

1 9 P O Z N A N 3 3

REDAKCJA I ADMINISTRACJA ZAMEK, POK. 9 (P. K. O. 201.346)
ODBITO W ROLNICZEJ DRUKARNI I KSIĘGARNI NAKŁADOWEJ

KOMITET REDAKCYJNY:

*Dyr. Adamczewski, f Prof. Adamski, L. Archelaus, Dr. Bar-
--ński, J. Bargiel, Dr. Baumgarten, Dr. Begale, Prez. Bełżyński,
Prok. Błęszyński, Prof. Dr. Bossowski, Dyr. Brzeski, Prof.
Dr. Brzeski, Prof. Dr. Caro, St. Czarnowski, Prof. Daszyńska-
Golińska, Dr. Dbałowski, Dr. J. K. Gidyński, Prof. Dr. Glaser, Prof.
Wł. Grabski, Rad. Z. Grzegorzewski, Dyr. Hebda, Prof. Horoszkie-
wicz, Dr. Janicki, Dr. Jedlicki, Prof. Dr. Kasznica, Dr. R. Knapow-
ski, Prez. Kornicki, Dr. Leżański, M. Lisiewski, Prof. Dr. Lisowski,
Prof. Dr. J. Makowski, Prof. Dr. Nadobnik, Prof. Dr. Ohanowicz.
Dr. Wł. Orski, A. Ostrowski, Dr. Paczkowski, C. Podleski, Dr. Po-
rowski, Prez. Ratajski, Dr. Rosiński, Prof. Dr. Rutkowski, Dyr.
Samulski, Dr. A. Smolka, Prof. Dr. Stelmachowski, Prof. Dr.
Sułkowski, W. Świącicki, Prof. Dr. A. Szymański, Rad. P. Ty-
piak, Prof. Dr. Wasutyński, St. Warchol, Rad. J. Wengierow,
Prof. Dr. Winiarski, Prof. Dr. Wojciechowski, Prof. Dr. S. Zaleski,
Rad. Z. Zaleski, Prof. Dr. Znanięcki.*

Sekretarz Redakcji i Redaktor odpowiedzialny
magister praw Marja Zakrzewska

Przy oprawie zeszytu 1—2 w jeden tom, należy usunąć kartę tytu-
łową oraz wykaz treści poszczególnych zeszytów, umieszczając nato-
miast poniższy wykaz treści wraz z kartą tytułową za I. półr. 1933

Treść rocznika trzynastego

Pierwsze półroczcie 1933

I. ARTYKUŁY

	Strona
Battaglia Roger, dr.: Kryzys i metakryzys	37*
Gidyński Kazimierz dr.: Akty prawne rozpoczynające proces cywilny według k. p. c.	61*
Janicki Stefan dr.: Odstąpienie od zasady „laissez-faire” w W. Brytanji	88*
Litauer Jan Jakób, prez.: Rektyfikacja wyroków w polskiej procedurze cywilnej	1*
Makarewicz Juljusz prof.: Realizm w prawie karnem	49*
Makowski Waclaw, prof.: O koncepcji prawa społecznego	14*
Taylor Edward, prof.: Z polskiej literatury o pieniądzu	21*
Wóycicki Aleksander X. prof.: Ubezpieczenie od bezrobocia i opieka społeczna nad bezrobotnymi	98*
Wusatowski Zygmunt dr.: Postępowanie upominawcze	77*

II. PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA

A. DZIAŁ PRAWNICZY

Allerhand M.: Kodeks postępowania cywilnego (rec. prof. Br. Stelmachowski)	287
Balken-Neuman J.: Zarysy Prawa Handlowego (rec. dr. T. Ereciński)	283
Behrmann II.: Bankructwo	243
Bielak M.: Papiery wartościowe na okaziciela (rec. dr. J. K. Gidyński)	274
Bitner W.: Pewniki prawa (rec. A. P.)	1
Budziński W.: Der Ueberzeugungsverbrecher (rec. dr. T. E. Kuczma)	253
Centre européen de la dotation Carnegie: Dantzig et quelques aspects du problème germano-polonais (rec. prof. J. Makowski)	52
Cypin S.: Stan wyższej konieczności w prawie karnem	248
Domański L.: O małżeństwie (rec. dr. Wł. Dbałowski)	275
Fälschungen (rec. Wł. Sobolewski)	256
Fajgenberg: Lichwa	248
Glaser St.: Polskie prawo karne w zarysie	247

Glass J.: Rzut oka na system hipoteczny w Tunisie (rec. dr. J. K. Gidyński)	285
Gołąb St. i Wusatowski Z.: Kodeks sądów polubownych (rec. prof. Br. Stelmachowski)	287
Gołąb St.: Zarys polskiego procesu cywilnego (rec. prof. Br. Stelmachowski)	287
Gołąb St. i Wusatowski Z.: Kodeks postępowania cywilnego cz. II (rec. prof. Br. Stelmachowski)	287
Goodhart A.: Essays in Jurisprudence and Common Law (rec. Br. Bouffał)	3
Grassberger R.: Die Strafzumessung (rec. dr. T. E. Kuczma)	259
Hausner R.: Przygotowywanie i ogłaszanie obow. przepisów (rec. prof. J. Panejko)	14
Hoffner M.: Kriminalität u. Schuld (rec. dr. T. E. Kuczma)	261
Jackowski R.: Teoria organizacji społecznej w państwie kapitalistycznym a ustrój ksiąg gruntowych (rec. prof. J. Glass)	286
Jamontt J., Rappaport E. St. i Lemkin R.: Kodeks karny z 1932 (rec. J. J. B.)	247
Katelbach T.: Niemcy współczesne wobec zagadnień narodowościowych (rec. O. Stabrowski)	41
Kosieradzki Wł.: Przewłaszczenie w świetle prawa rolnego bez uwzględnienia parcelacji (rec. prof. Al. Ohanowicz)	275
Kotwicz-Zgórski A.: Nowa ustawa karna skarbowa	248
Kruszelnicki Dr.: Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające (rec. prof. Br. Stelmachowski)	287
Kuczma T. E.: Przestępstwa zbiorowe w świetle współczesnej kryminologii (rec. prof. J. J. Bossowski)	243
Kuratowski R.: Sądownictwo polubowne (rec. dr. J. K. Gidyński)	289
Langrod J. St.: O autokefalji prawosławnej w Polsce (rec. prez. St. Sczaniecki)	15
Langrod J. St.: Służba publiczna jako funkcja administracyjna (rec. prof. J. Panejko)	16
Lemkin R.: Amnestja 1932	249
Lemkin R.: Ustawa skarbowa z 18/III. 1932	247
Litawski J.: Bezpośrednie-ustawodawstwo ludowe (rec. A. P.)	9
Lutwak A.: O t. zw. „konkretyzacji” twierdzeń faktycznych w procesie cywilnym (rec. dr. J. K. Gidyński)	277
Makarewicz Juljusz: Kodeks karny z komentarzem. III wyd. (rec. J. J. B.)	246
Makowski J.: L'organisation actuelle de l'arbitrage international (rec. prof. B. Winiarski)	42
Makowski W.: Kodeks karny z 1932	247

Materiały Komisji dla usprawnienia administracji publicznej, T. V. (rec. prof. J. Panejko)	17
Mathews B.: The clash of forces (rec. Br. Bouffai!)	13
Mogilnicki A.: Kodeks postępowania karnego	247
Mühring u. Helbig: Polnische Zivilprozessordnung (rec. prof. Br. Stelmachowski)	287
Muszalski Ed.: Prawo cywilne (b. Król. Kongresowego) (rec. W. Mi- szewski)	279
Namysłowski Wł.: Zbiór międzynarodowych norm prawno-konsu- larnych (rec. prof. J. Makowski)	44
Natanson Wł.: Traktaty lokarneńskie (rec. prof. J. Makowski)	45
Natanson W.: Kodeks karny dla wszystkich	250
Neyman A.: O darowiznach (rec. W. Miszewski)	280
Nisenson J. i Siewierski M.: Kodeks postępowania karnego z ko- mentarzem	249
Peretiatkowicz A. dr. i Sobeski M. dr.: Współczesna kultura polska	2
Piasecki A.: Zarys prezydentury we Francji (rec. prof. A. Peretiat- kowicz)	9
Postępowanie cywilne	287
Prawo o spółkach akcyjnych (rec. dr. T. Ereciński)	283
Ralis A.: Soudni vyslech obvineného podle osnovy csl. trestního radu	249
Ruff J.: Odpowiedzialność karna (rec. dr. J. K. Gidyński)	250
Samolewicz St. D.: Zarys prawa cywilnego obow. w zaborze austrjac- kim (rec. A. O.)	277
Sarna Z.: Międzynarodowe publiczne prawo morskie w czasie wojny i pokoju (rec. prof. J. Makowski)	45
Seyda M.: Polska na przełomie dziejów (rec. K. Smogorzewski)	11
La Silèsie polonaise (rec. prez. K. Kierski)	54
Smogorzewski C.: Joseph Piłsudski et les activistes polonais pen- dant la guerre (rec. prof. J. Makowski)	48
Starowieyski L.: Europa na rozdrożu (rec. prof. J. Makowski)	48
Stumberg G.: Guide to the law and legal literature of France (rec. adw. Boliński)	5
Swoboda Er.: Das Privatrecht der Zukunft (rec. prof. J. Gwiazdomorski)	281
Szałkowicz E.: Kodeks postępowania karnego (rec. dr. A. Berger)	251
Szatensztein Wł. J.: Kodeks handlowy obow. w Król. Kongr. (rec. dr. T. Ereciński)	284
Szyszkowski Wł.: Czynności z właścicielem mniemanym (rec. dr. J. K. Gidyński)	278
Ustawa karna skarbowa	248
Ustawodawstwo prasowe	249

VI

Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny

Weismanówna O. i Hake J.: Anglja a mandat palestyński (rec. prof. J. Makowski)	50
Wolter Wł.: Zarys systemu prawa karnego.	247
Wusatowski Z.: Postępowanie nakazowe (rec. prof. Br. Stelmachowski).	287
Zoll Fr.: Prawo cywilne (rec. prof. Al. Ohanowicz).	279
Zylber W.: Wynagrodzenie szkód spowodowanych przez działalność władz publicznych według prawa niemieckiego (rec. dr. J. K. Gidyński).	278

Bibliografja

Nauka o państwie, prawo konstytucyjne i administracyjne	22
Prawo karne, proces karny i inne nauki kryminologiczne	263

Zebrała mgr. M. Zakrzewska.

B. DZIAŁ EKONOMICZNY

Albrycht W.: Przymusowe ubezpieczenie ruchomości rolnych w Polsce (rec. dr. L. Rosiński).	319
Badania nad opłacalnością gospodarstw włościańskich 1928/29 (rec. doc. dr. T. Kłapkowski).	68
Battaglia R.: Dobrobyt społeczeństwa a wychowanie (rec. prof. T. Lulek).	96
Battaglia R.: Zagadnienie kartelizacji w Polsce (rec. St. Wyrobisz)	304
Bloch J. i Kopankiewicz Z.: Kodeks pracy, T. II. Ubezpieczenia społeczne (rec. dr. J. Baumgarten).	85
Bloch J.: Kodeks pracy. Dodatek II. ustawy i rozporządzenia etc. (rec. dr. J. Baumgarten).	96
Butler H. B.: Probleme der Arbeitslosigkeit in d. Vereinigten Staaten (rec. J. Ryngmanowa).	86
Caro L.: Solidaryzm (rec. prof. Wł. Biegeleisen).	56
Cechrák C: Hospodarske konjunktury (rec. Wł. Skrzywan)	53
Curzytek J.: Książka do prowadzenia rachunkowości rolnej (rec. prof. St. Moszczeński).	337
Czarnowski St.: Co o ubezpieczeniu na życie każdy wiedzieć powinien (rec. C. Podleski).	82
Friediger B.: Bankowość prywatna w Polsce w dobie przesilenia (rec. doc. dr. St. Rosiński).	77
Gide Ch.: La solidarité (rec. prof. J. Kurnatowski).	293
Gindrich Wł.: Polska a morze (rec. dr. St. Zb. Szyszkowski)	333
Gruber H.: Polska na tle kapitalizacji światowej (rec. dr. L. Rosiński)	317
Heilperin M.: Monnaie, crédit et transfert (rec. St. Warchoł)	318

Hładyłowicz K.: Zmiany krajobrazu i rozwój osadnictwa w Wielkopolsce (rec. dr. L. Koczy)	62
Jenner Wł.: Ekonomika ruchu spółdzielczego (rec. prof. J. Kurnatowski)	342
Kirkien L.: Badania ekonomiczne kolei (rec. dr. Fl. Barciński)	73
Kowalewski St.: Historia związków zawodowych w b. Król. Polskiem (rec. X. prof. A. Wóycicki)	294
Koźlik R.: Podatek przemysłowy w zastosowaniu do spółdzielni (rec. prof. Ig. Czuma)	92
Kulczycki J.: Upadek jakości w produkcji kapitalistycznej (rec. prof. Daszyńska-Golińska)	311
Lauterbach St.: Finansowanie przez skarb życia prywatno-gospodarczego (rec. St. Wyrobisz)	306
Libicki J.: Teoretyczne podstawy polityki banków centralnych (rec. doc. dr. St. Rosiński)	77
Lulek T.: Zasady nauczania rachunkowości (rec. prof. W. Skalski)	338
Maughan Cuthbert: Markets of London (rec. Br. Bouffał)	72
Metzger J.: Reforma podatku dochodowego (rec. prof. Ig. Czuma)	91
Mianowski H.: Potrzeby szkolnictwa zawodowego (rec. prof. T. Lulek)	97
Młynarski F.: Kryzys waluty dewizowo-złotej (rec. Cz. Madey)	316
Nowak H.: Bankowość w Polsce, T. I (rec. doc. dr. St. Rosiński)	77
Pamiętniki bezrobotnych (rec. J. Ryngmanowa)	323
Roczniki Dziejów społecznych i gospodarczych II r. (rec. prof. K. Tymieniecki)	64
Ross E. A.: Raum für alle? (rec. W. Dobrzyński)	331
Rybarski R.: Wielkie żupy solne w l. 1497—1594 (rec. dr. L. Koczy)	296
Rybarski R.: Przyszłość gospodarcza świata (rec. prof. St. L. Zaleski)	300
Rybarski R.: Przyszłość gospodarcza Polski (rec. prof. St. L. Zaleski)	300
Szymański Zdz.: Koncentracja w przemyśle ubezpieczeniowym (rec. St. Czarnowski)	320
Wermiński H.: Repetytorjum skarbowości (rec. prof. Ig. Czuma)	90
Wścieklica B.: O polski typ szkoły zawodowej (rec. prof. T. Lulek)	89
Zbijewski W.: Problem dolarowy w Polsce (rec. dr. L. Rosiński)	80
Żeligowski L.: Myśli żołnierza-rolnika o naszym gospodarstwie (rec. prof. L. Waściszakowski)	308
Żurowski St.: Finanse Francji w latach 1913—1928 (rec. Cz. Madey)	328
Zweig F.: Cztery systemy ekonomji (rec. prof. Z. Daszyńska-Golińska)	290

Bibliografia

Teorja ekonomiki, dzieła zbiorowe i podręczniki, historia doktryn ekonomicznych, teoria wartości i cen, teoria produkcji i rozdziału dochodu, teoria pieniądza i kredytu, teoria kryzysów i konjunktur gospodarczych	60, 293
Historja gospodarcza	66, 299
Polityka ekonomiczna i monografie o stosunkach gospodarczych:	
1. Dzieła ogólne	67, 304
2. Rola państwa w życiu gospodarczym; etatyzm, monopole, kartele, trusty	67, 307
3. Polityka agrarna, rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, myśliwstwo	69, 309
4. Górnictwo, przemysł, polityka przemysłowa, budownictwo, rzemiosło	71, 312
5. Handel, polityka handlowa i komunikacyjna, wymiana międzynarodowa	74, 314
6. Zagadnienia kredytowe, walutowe, bankowe, polityka finansowa i ubezpieczeniowa	82, 321
7. Polityka socjalna, praca, opieka społeczna, kwestja kobieca	88, 327
Skarbowość i polityka skarbowa	92, 330
Statystyka i zagadnienia geo-gospodarcze:	
1. Teoria statystyki, metody statystyczne, statystyka stosowana, demografia, emigracja, polityka kolonialna	93, 332
2. Geografia gospodarcza, zagadnienia gospodarstwa światowego	94, 335
Organizacja pracy i przedsiębiorstw, nauka gospodarstwa prywatnego, umiejętności handlowe, szkolnictwo zawodowe	99, 340
Spółdzielczość	102, 344

Zebrał dr. Fl. Barciński.

C. DZIAŁ SAMORZĄDOWY

Brzeziński W.: Terytorjalna organizacja gminy wiejskiej w Polsce (rec. rad. P. Typiak)	345
Kalendarz Samorządowy na 1933 r. (rec. dr. W. Dalbor)	346
Kopczyński E.: Podręcznik dla sołtysów na obszarze b. zab. rosyjsk. (rec. rad. P. Typiak)	349
Jensz H.: Wodociągi i kanalizacja m. Wilna (rec. inż. A. Kotowicz)	351
Moraczewska A.: Wczasy robotnicze (rec. rad. Z. Zaleski)	353
Percy E.: Democracy on Trial (rec. Br. Bouffał)	112
Rapalski St.: V-ty Międzynarodowy Kongres Miast w Londynie (rec. St. Zbrożyna)	106
Rocznik statystyczny m. Poznania (rec. mgr. St. Waszak)	343

Sprawozdanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu za 1931 r. (rec. dr. Fl. Barciński)	111
Zubryk R.: Gospodarka finansowa m. Lwowa w l. 1624—1635 (rec. dr. L. Koczy).	103

Bibliografia

I. Samorząd terytorjalny

Teoria, historia, specjalne rozprawy teoretyczne, zagadnienia ustrojowe, organizacja, sprawy urzędnicze, ogólna polityka komunalna	107, 349
Przedsiębiorstwa komunalne, zakłady użyteczności publicznej, szkolnictwo, opieka i szpitalnictwo, budownictwo	108, 354
Finanse komunalne, polityka finansowa, budżety, ogólna gospodarka komunalna	109, 356

II. Samorząd gospodarczy i samorząd pracy

Teoria, historia, specjalne rozprawy teoretyczne, Izby gospodarcze, Izby pracy	114, 357
--	----------

Zebrała mgr. M. Zakrzewska.

D. DZIAŁ SOCJOLOGICZNY

Bystroń J. St.: Szkoła a społeczeństwo (rec. prof. Cz. Znamierowski)	119
Kretschmer E.: The psychology of Men of Genius (rec. prof. Cz. Znamierowski).	360
Mysłakowski Z.: Rodzina wiejska jako środowisko wychowawcze (rec. prof. Cz. Znamierowski).	128
Woodworth R. S.: Contemporary Schools of Psychology (rec. prof. Cz. Znamierowski)	363

Bibliografia

Wydawnictwo zbiorowe. Podręczniki. Historia socjologii	116, 359
Metodologia. Zagadnienia graniczne.	116, 359
Podłoże biologiczne. Warunki zewnętrzne.	117, 365
Życie społeczne.	121, 366
Grupy i typy.	130, 373
Wytwory społeczne.	135, 378
Varia	136, 380

Zebrał dr. T. Szczurkiewicz.

III. PRZEGLĄD PRAWODAWSTWA

Polskie prawo skarbowe, przez prof. R. Knapowskiego:	
I. Budżet	382
II. Wydatki	383

III. Dochody	387
IV. Kredyt publiczny	435
Zobowiązania międzynarodowe Polski przez prof. J. Makowskiego	133
Kronika ustawodawcza	151, 438

IV. SĄDOWNICTWO

A. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego (dla wszystkich ziem polskich) przez St. Błęszyńskiego	155, 442
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór rosyjski) przez W. Świecickiego	166, 452
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór austriacki) przez dr. Wł. Dbałowskiego	177, 461
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór pruski) przez W. Tramplerę i M. Lisiewskiego	183, 467
Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego przez dr. Wł. Orskiego	185, 470

B. INNE SPRAWY SĄDOWE

Organizacja egzekucji, przez W. Miszewskiego	193
Kolegialny i jednoosobowy sąd II instancji w sprawach cywilnych przez W. Miszewskiego	476

V. KRONIKA

A. KRONIKA GOSPODARCZA

Rolnictwo, przez A. Ostrowskiego	202
Przemysł i górnictwo, przez St. Czarnowskiego	480
Handel, przez dr. A. Smolkę	209
Stosunki walutowe i bankowe, przez St. Warchoła	215, 488
Ubezpieczenia prywatne, przez C. Podleskiego	493
Spółdzielczość, przez J. Bargiela	501

B. KRONIKA SOCJALNA

Opieka społeczna, przez rad. Z. Grzegorzewskiego	221
Ubezpieczenia społeczne, przez dr. J. Baumgartena	507
Opieka nad inwalidami, przez L. Archelausa	509

C. KRONIKA SAMORZĄDOWA

Samorząd ziemski, przez rad. P. Typiaka	517
Samorząd miejski, przez dyr. M. Porowskiego	521

VI. MISCELLANEA

Śp. prof. Oswald Balzer, przez T. Silnickiego	525
Śp. Eugenjusz Śmiarowski	224
Międzynarodowe wykłady nauk administracyjnych i gospodarczych w Gdyni	225
Instytut kryminologiczny wolnej wszechnicy polskiej	229
I Zjazd prawników państw słowiańskich	231, 534
Konferencja stowarzyszenia prawa międzynarodowego w Oxfordzie	232
Piśmiennictwo prawnicze słowiaństwa, (polonica)	233
Konkurs im. St. Popowskiego	233
Z Towarzystw prawniczych i ekonomicznych	531
Fundusz wydawniczy „Ruchu”	234, 535

VII. PRZEGLĄD CZASOPISM OBCYCH

A. Dział prawniczy	235
B. Dział ekonomiczny	238